

L'etern poètic: «VORA EL METRÒDON... D'ATENES, SOTA ELS PLÀTANS. Si mires cap amunt veuràs com l'ocellada / entre l'espessa forra del plàtan verdejant, / *trasteja* movedissa, la xerradissa armada, / en doina la fallera de modulà un nou cant / --- / —M'estima?, no m'estima? Qui sap si riu o plora?— / Deixa caure un *missatge* l'atrafegat moixó»; «La florista era una gràcia més de la Rambla, la seva vanitat i el seu orgull: endreçada i llesta, *trastejava* d'un cap del matí a l'altre, enllestint una toia, o fent anar en renou, per escurçar una branca, o escapar una espina, treure una fulla que s'havia pansit, o arrodonir un pom; mai no l'haurieu vista asseguda ni plegada de mans ---», Coromines (*Termes* II, § 10; *La Rambla* II; *O. C.*, 1348, 578.1f.).

Però no és sols del català central, sinó des de Perpinyà fins a Alacant: «La nostra llebre / --- / s'amusa a se fer la toaleta / en un marge de frigoleta / --- / va, vén, *trasteja* ací, allí: / de cops cór, i de cops s'atura», Saisset (*Catal. d. R.*, 221); «*trastejar*: tragar, mudar de lloc; trepitjar» (*Canyís*, gloss. de SGuarner).

D'aquí *trastejat* aplicada a un camí, 'fressat' (Lab. 1840; *tre-*, *DTo.*), que jo només recordo del ross., p. ex. en els Aspres («si preneu lo camí més *trastejat*, vos podeu pas errar ---», Cameles, 1960). *Trastejador* m. («t. o *tre-*, Lacav.; *rasclousa*: septim», *DTo.* 1647). *Trastejadís*. *Trastejadura*. *Trastejament* [Lab.; *tre-* Lacav.]. *Trastejant* 'transeünt' (*DAG*. Ss. XVI, XVII).

Trasteig 'diligència, pas' Val. Ss. XVII-XVIII (*DAG*.); «*trasteig* o rastre de peus: vestigium», *DTo.* 1670; 'freqüentació, feinodeig' («el seu llarg *trasteig* per la maresma --- el seu caràcter pintoresc i servicial ---»), PBertrana; 'maneigs, intrigues': «atribuïa la diferència de lletra a la intervenció de dos confessors de la Filomena, que en el seu *trasteig* a Sant Sebastià prou s'havia vist que se sabia valer de les astúcies de sagristia», Coromines (*Llàgrimes d. S. Ll.* III, § 3, p. 206). *Traster*. *Trastet*. *Trastot*. *Trastola* (×*tola*?) *Entrastar*; *entrastador*.

1 Segueixo el text de Casac. (IV, 41.4) confrontat amb el de Bofarull (cap. 130), amb l'excepció de posar *palomer* com aquest (no *planer*), cf. *palomeres*, Casac., 38.14; més dubtós és triar entre *postissers* (Casac.) i *postics* (Bof., potser aquest?): en els altres detalls és clar que el de Casac. és preferible. En tot cas *palomers* i *postissers* o *postics* són dues categories de remers. — 2 «Altre cambra al dit *trast*: primo un lit ab sa colgua --- altre cambra al dit *trast*», inv. a. 1523, *AlcM*; «fo destrat lo primer *trast* qui té de larc vint-y-sinc destres» c. 1515, *Ar-dits* III, 455. — 3 Per a la història posterior del mot en castellà, remetem a aquell article: és sabut que després s'hi desenrotllà bastant en frases figurades i s'hi arrelà fortament com a terme d'instrument; l'altra forma *trasto* en castellà també deu ser adaptació divergent, del cat., car hi apareix encara més tardanament, només des dels anys 1610, en la llengua comuna; ara hi afegeixo «hazer moneda de alguns *trastos* que havia en algunas casas» a. 1562, però és d'una zona tan oriental com Níjar, prov.

d'Almeria, Mtz. Ruiz (*Scritti Ling. GBPellegrini*, 799). *Trastes* per 'trastos' és propi d'Aragó («ixe cuarto 'l tiengo pa meter es *trastes* que no he de emplear», Bielsa, 1965). En canvi hem de desmentir que *traste* sigui català, contra el que diu *AlcM* en un desorientador i superflu segon article que encapçala «*traste* o *trasto*», i amb la sofisticada explicació pseudo-fonètica que *traste* surt de TRANSTRUM «amb e- o -o com a vocal de sosteniment de la triple consonant», -*str*-. Les úniques formes catalanes que han existit són *trast* i *trasto*, aquesta recent i popular, amb una -o que no és «de sosteniment» (!) sinó, com ja vaig explicar en el DCEC, extreta del plural *trastos* (tal com la de *misto*, *ósso*, *flasco*, *manso*, *bitxo*, *catufo*, *LleuresC*, 208, 45). TRANSTRUM perdé ja la segona -r- per dissimilació en llatí vulgar (cf. it. *trasto*); perquè hi hagués «vocal de sosteniment» caldria que hagués estat primer **trastre* forma que no ha existit mai; *traste* en el domini català no és més que un castellanisme ocasional de parlars limítrofs (*trast* fins en aquesta regió, a Tort. i Fraga, *BDC* III 112; IV, 93; Griera notà pl. *trastes* a Bar-ravés, *BDC* VI, 30) o de raspes acastellanades. Tot l'article és adulterat: l'encapçala *traste* o *trasto* amb aquell primer, però entre els 21 testimonis que cita, tots són de *trast(os)* amb dues excepcions: Serra Boldú i F. Querol, autors del SO., i llibres d'impressió poc acurada, potser meres err. tip. — 4 «Al temps que gasta una --- abella en *trastejar* d'una flor d'un mateix brot a l'altre», Verd., *Colom*, p. 200; passatge que al mateix temps mostra com s'arribà també a l'acc. de 'feinejar movent-se' des de la mercantil de 'traslladar, transvasar' que hem documentat a l'Edat Mitjana.

Trastapasses, disbarat (*AlcM*) per *Trentapasses* *Trastallador*, V. *trastolledor* *Trastejador*, mala grafia (y=j i ll) per *trastellador* (TOLDRE) *Traster*, V. *trast* *Trastet*, *trastim*, V. *trast* *Trastir*, V. *tirar* *Trasto*, V. *trast* *Trastoc*, *trastocament*, *trastocar*, V. *tocar* *Trastola*, V. *trast* +*Trastombar*, V. *tombar* *Trastorn*, *trastornar*, V. *torn* *Trastot*, V. *tot* i *trast* *Trasviar*, V. *via* *Trasvoliar*, V. *volar* *Tratenir*, V. *entretenir* (TENIR) *Tratge*, V. *trajo* (TREURE)

TRAU, 'forat', primitivament TRAUC, i el verb TRAUCAR 'foradar', avui antiquat o dialectal: germans dels mots paral·lels oc. *trauc* i *traucar*, i fr. *trou* i *trouer*, d'origen pre-romà, probablement cèltic; s'ha suposat que vinguin d'un gàl·lic *TRAUKO- 'forat', mot merament suposat, però basat només en una forma TRUK-SO- 'tall, incisió' de les llengües britòniques amb amplificació; però el significat no coincideix gaire, i d'altra banda en català *TRAUKO- i *TRAUCARE haurien donat **tròc*, **troc*, passat que fossin manlleus de la llengua d'oc; en realitat és segur que no son manlleus; ben al contrari, queda provat que el verb *traücar* tenia tres síl·labes en cat. ant. i en parlars molt conservadors; per tant hem de creure que la base última fou d'una forma com *TRAOCARE (o bé *TRAVOC-, *TRABUC-), i